ദൈവത്തിന്റെ സത്താരൂപം മനുഷ്യന് സങ്കൽപ്പാതീത മാകുന്നു. ഗോചര വസ്തുക്കളോട് താരതമ്യം ചെയ്തേ മനുഷ്യന് എന്തും സങ്കൽപിക്കാനാവൂ. സൃഷ്ടികളിലൊന്നിനോടും ഒരു സാദൃശ്യവുമില്ലാത്തവനും എല്ലാറ്റിൽനിന്നും തികച്ചും ഭിന്നനുമാകുന്നു അല്ലാഹു. അവന്ന് രൂപം സങ്കൽപിക്കുന്നവർ സ്വന്തമായി ദൈവത്തെ സൃഷ്ടിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾

34. ദൈവഭക്തന്മാർ അനുസരിക്കേണ്ട സുവ്യക്തമായ ധർമസൂക്തങ്ങളും പൂർവകാലത്ത് കഴിഞ്ഞുപോയ സജ്ജനങ്ങളിൽനിന്നുള്ള മഹിതമാതൃകകളും സദുപദേശങ്ങളും നാമിതാ നിങ്ങൾക്ക് അവതരിപ്പിച്ചു തന്നിരിക്കുന്നു.

34

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا = തീർച്ചയായും നാം ഇറക്കി (ഇതാ അവതരിപ്പിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നു) إِلَيْكُمْ = നിങ്ങളിലേക്ക്

آيَاتٍ = (ധർമ)സൂക്തങ്ങൾ مُبَيِّنَاتٍ = തെളിയുന്ന (സുവ്യക്തമായ) وَمَثَلًا = ഉദാഹരണം, (മഹിത)മാതൃക(കളും)

مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا = കഴിഞ്ഞുപോയവരി(സജ്ജനങ്ങളി)ൽനിന്നുള്ള مِنْ قَبْلِكُمْ = നിങ്ങൾക്കുമുമ്പ് (പൂർവകാലത്ത്)

وَمَوْعِظَةً = സദുപദേശ(ങ്ങളും)വും لِلْمُتَّقِينَ = ദൈവഭക്തന്മാർക്ക് (ന്മാർ അനുസരിക്കേണ്ടതായ)

സൂറയുടെ പ്രാരംഭ സൂക്തത്തിലും അതിനു ശേഷവും പലവട്ടം ആവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലൊരു ഉദ്ബോധനമാണിത്. ഇനി 42-ാം സൂക്തത്തിലും ഏതാണ്ടിതുപോലുള്ള ഉദ്ബോധനം വരുന്നുണ്ട്. സൂറ അവതരിപ്പിക്കുന്ന കർമധർമങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യവും സാമൂഹിക ജീവിതത്തിൽ അവ പാലിക്കപ്പെടേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും അരക്കിട്ടുറപ്പിക്കുകയാണിതിലൂടെ. സദാചാരത്തിന്റെയും അഭിമാനത്തിന്റെയും സ്വകാര്യതയുടെയും സംരക്ഷണം സംബന്ധിച്ചു നൽകിയ നിയമനിർദേശങ്ങളാണ് آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ . ഉദാഹരണവും മാതൃകയും കഥയും ഗുണവിശേഷണങ്ങളുമൊക്കെയാണ് مثل . ഇവിടെ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ -നിങ്ങൾക്കു മുമ്പു കഴിഞ്ഞുപോയവരുടെ مثل കൊണ്ടുദ്ദേശ്യം, ഖുർആൻ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള പൂർവസമുദായങ്ങളുടെയും പ്രവാചകന്മാരുടെയും കഥകളും ജീവിത മാതൃകകളുമാണെന്നാണ് ഒരു വ്യാഖ്യാനം. ഈ സൂറ പരാമർശിച്ച ആഇശ(റ)യെ സംബന്ധിച്ച അപവാദം നേരത്തേ സൂറ *യൂസുഫിൽ* പറഞ്ഞ യൂസുഫ് (അ) നേരിട്ട അപവാദത്തിനു സദൃശമാണെന്നു സൂചിപ്പിക്കുകയാണെന്നും ചിലർ വ്യാഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നു. അടുത്ത 35-ാം സൂക്തം അവതരിപ്പിക്കുന്ന ദൈവിക പ്രകാശത്തിന്റെ ഉപമയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നാണ് ഇനിയൊരു വ്യാഖ്യാനം. ആദ്യം പറഞ്ഞതാണ് കൂടുതൽ പ്രബലമായ വ്യാഖ്യാനം. ഏതു വ്യാഖ്യാനം സ്വീകരിച്ചാലും അതിലെല്ലാം ദൈവഭയമുള്ളവർക്ക് മഹത്തായ ഉപദേശങ്ങളും പാഠങ്ങളുമുണ്ട്. വചനതാൽപര്യമിതാണ്: നിങ്ങൾക്കിതാ നാം സുവ്യക്തമായ ധാർമിക മൂല്യങ്ങളും നിയമങ്ങളും വിശദീകരിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നു. ആത്മവീര്യവും നിശ്ചയദാർഢ്യവും ആർജിക്കാൻ സച്ചരിതരായ പൂർവികരുടെ മാതൃകകളും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ അവരുടെ കാൽപ്പാടുകൾ പിന്തുടർന്നു നടക്കണം. ദൈവഭക്തരായ ആളുകൾക്ക് അവരുടെ ജീവിതചര്യയിൽ അമൂല്യങ്ങളായ സദുപദേശങ്ങളും ഗുണപാഠങ്ങളുമുണ്ട്. ദൈവഭയത്തിൽനിന്ന് മുക്തമായ മനസ്സുകൾക്ക് ഉപദേശങ്ങളും ഉദ്ബോധനങ്ങളും എത്ര തെളിഞ്ഞതായാലും ഒരു പ്രയോജനവും ചെയ്യുകയില്ല. അതിന്റെ പരിണതി സ്വയം അനുഭവിക്കുകയേ അവർക്കു ഗതിയുള്ളൂ. ■

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا
مِصْبَاحٌ ۖ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۖ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ
يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ
زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ نُورٌ عَلَىٰ نُورٍ ۗ يَهْدِي
اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۗ
وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

35. അല്ലാഹു ആകാശഭൂമികളുടെ വെളിച്ചമാകുന്നു. അവന്റെ വെളിച്ചത്തിന്റെ ഉപമ ഒരു വിളക്കുമാടം പോലെ. അതിൽ വിളക്കുണ്ട്. ആ വിളക്ക് ഒരു സ്ഫടികക്കൂട്ടിലാണ്. ആ സ്ഫടികക്കൂടോ, സമുജ്ജ്വലമായ നക്ഷത്രമെന്നോണം വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്നത്. പാശ്ചാത്യമോ പൗരസ്ത്യമോ അല്ലാത്ത അനുഗൃഹീതമായ ഒലീവു മരത്തിൽനിന്നുള്ള എണ്ണയാലാണത് കത്തിക്കപ്പെടുന്നത്. തീ തൊട്ടില്ലെങ്കിലും അതു സ്വയം പ്രകാശിക്കുമാറാകുന്നു. അങ്ങനെ വെളിച്ചത്തോടു വെളിച്ചം. അല്ലാഹു അവനിഛിക്കുന്നവരെ തന്റെ വെളിച്ചത്തിലേക്കു നയിക്കുന്നു. ഉദാഹരണങ്ങളിലൂടെ മനുഷ്യർക്ക് യാഥാർഥ്യം വ്യക്തമാക്കിക്കൊടുക്കുകയാണല്ലാഹു. അല്ലാഹു സകല സംഗതികളും ഏറ്റം അറിയുന്നവനല്ലോ.

35

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ = അല്ലാഹു ആകാശഭൂമികളുടെ വെളിച്ചമാകുന്നു   مَثَلُ نُورِهِ = അവന്റെ വെളിച്ചത്തിന്റെ ഉപമ

كَمِشْكَاةٍ = ഒരു വിളക്കുമാടം പോലെ   فِيهَا مِصْبَاحٌ = അതിൽ വിളക്കുണ്ട്   الْمِصْبَاحُ = ആ വിളക്ക്

فِي زُجَاجَةٍ = ഒരു സ്ഫടികത്തി(ക്കൂട്ടി)ലാകുന്നു   الزُّجَاجَةُ = ആ സ്ഫടികക്കൂട്(ടോ)

كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ = സമുജ്ജ്വലമായ നക്ഷത്രമെന്നോണം (വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്നത്)   يُوقَدُ = അത് കത്തിക്കപ്പെടുന്നു(ന്നത്)

مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ = അനുഗൃഹീതമായ ഒലീവ് മരത്തിൽനിന്ന് (ഉള്ള എണ്ണയിലാണ്)

لَا شَرْقِيَّةٍ = (അത്) പൗരസ്ത്യമായതല്ല   وَلَا غَرْبِيَّةٍ = പാശ്ചാത്യമായതുമല്ല

يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ = അതിന്റെ എണ്ണ പ്രകാശിക്കുമാറാകുന്നു   وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ = അതിനെ തീ തൊട്ടില്ലെങ്കിലും

نُورٌ عَلَىٰ نُورٍ = വെളിച്ചത്തിന്മേൽ(ച്ചത്തോട്) വെളിച്ചം   يَهْدِي اللَّهُ = അല്ലാഹു നയിക്കുന്നു, മാർഗദർശനം ചെയ്യുന്നു

لِنُورِهِ = അവ(ത)ന്റെ വെളിച്ചത്തിലേക്ക്   مَنْ يَشَاءُ = അവൻ ഇഛിക്കുന്നവരെ

وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ = അല്ലാഹു ഉദാഹരണങ്ങൾ പറയുന്നു

(ഉദാഹരണങ്ങളിലൂടെ യാഥാർഥ്യം വ്യക്തമാക്കിക്കൊടുക്കുകയാണ്)

لِلنَّاسِ = മനുഷ്യർക്ക്   وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ = അല്ലാഹു എല്ലാ സംഗതിക(ളും)ളിന്മേലും   عَلِيمٌ = ഏറ്റം അറിയുന്നവനല്ലോ

വെളിച്ചവും ചൈതന്യവുമാണ് نور . വിജ്ഞാനം, വിവേകം, വേദം, വെളിപാട് (വഹ്യ്) തുടങ്ങിയ ഒട്ടേറെ ആശയങ്ങളെ കുറിക്കാൻ نور ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. ഖുർആൻ ആകാശഭൂമികൾ എന്ന് പറയാറുള്ളത് ആ രണ്ടു സൃഷ്ടികളെ മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചല്ല; പ്രപഞ്ച സാകല്യത്തെ-ഭൗതിക ലോകത്തെയും അതിഭൗതിക ലോകത്തെയും-ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. ഭിത്തിയിൽ വിളക്കുവെക്കാൻ നിർമിക്കുന്ന പൊത്താണ് مشكاة . വെളിച്ചം മുറിയിൽ കേന്ദ്രീകരിക്കാൻ ഇതുപകരിക്കുന്നു. زجاجة സ്ഫടികം. എണ്ണയൊഴിച്ചു കത്തിക്കുന്ന വിളക്കിന്റെ തിരിനാളത്തിനു ചുറ്റുമായി വെക്കുന്ന കുഴലാകൃതിയിലുള്ള സ്ഫടിക കവചത്തിനും زجاجة എന്നു പറയും. ഇവിടെ അതാണുദ്ദേശ്യം. തിരിനാളത്തെ വലയം ചെയ്യുന്ന പളുങ്കു കവചം അതിനെ കാറ്റിൽനിന്ന് രക്ഷിക്കുകയും പുക കുറക്കുകയും പ്രകാശം വർധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ പളുങ്കു കവചം തന്നെ കത്തിജ്ജ്വലിക്കുന്ന നക്ഷത്രമെന്നോണം വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്നതു കൂടിയാകുമ്പോൾ വെളിച്ചം പിന്നെയും വർധിക്കുകയും തീക്ഷ്ണമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. മുത്താണ് درّة . അതിനോട് സംബന്ധികാ പ്രത്യയമായ ياء ചേർത്തതാണ് درّي . സമുജ്ജ്വലമായത്, വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്നത് എന്നർഥം. പ്രകാശമേറിയ നക്ഷത്രങ്ങൾക്ക് ഇതിന്റെ ബഹുവചനമായ درارى ഉപയോഗിക്കുന്നു. كوكب درّي ഉജ്ജ്വലമായ നക്ഷത്രമെന്ന ആശയത്തെ കുറിക്കുന്നുവെന്നാണ് പണ്ഡിതന്മാർ പൊതുവിൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. പ്രകാശമേറിയ ഉദയ നക്ഷത്രത്തിന്റെ അറബി പേരാണ്

كوكب درّي എന്നും ചിലർ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കത്തിക്കാനുപയോഗിക്കുന്ന ജൈവ ഇന്ധനങ്ങളിൽ ഏറ്റം പ്രകാശം നൽകുന്നതാണ് സൈത്തെണ്ണ. അതിന്റെ ആലങ്കാരിക വർണനയാണ് തീ തൊട്ടില്ലെങ്കിലും അതു പ്രകാശിക്കുന്നു എന്നത്. ഒലീവിനെ مباركة -അനുഗൃഹീതം-എന്നു വിശേഷിപ്പിച്ചതിന് രണ്ടു മാനമുണ്ട്: ഒന്ന്, മനുഷ്യർക്ക് ഏറെ പ്രയോജനം നൽകുന്ന വൃക്ഷമാണ് ഒലീവ്. രണ്ട്, അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിച്ച പ്രദേശം- بَارَكْنَا حَوْلَهُ -(17:1) എന്നു വിശേഷിപ്പിച്ച ഫലസ്ത്വീനിൽ അതു സമൃദ്ധമായി വളരുന്നു. لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ (പൗരസ്ത്യവും പാശ്ചാത്യവുമല്ലാത്തത്) എന്ന വിശേഷണത്തിനും വ്യത്യസ്ത വ്യാഖ്യാനങ്ങളുണ്ട്: 1) തോട്ടത്തിന്റെ പൂർവഭാഗത്തോ പശ്ചിമ ഭാഗത്തോ അല്ലാതെ മധ്യത്തിൽ വളരുന്നത്. പശ്ചിമ ഭാഗത്തുള്ളത് ഉച്ച വരെ പൂർവഭാഗത്തുള്ളവയുടെ നിഴലിലും പൂർവഭാഗത്തുള്ളത് ഉച്ചക്കു ശേഷം പശ്ചിമ ഭാഗത്തുള്ളതിന്റെ നിഴലിലുമായിരിക്കും. ദിവസം മുഴുവൻ സൂര്യപ്രകാശം ലഭിക്കുന്ന ഒലീവ് മരത്തിൽനിന്നാണ് ഏറ്റം നല്ല എണ്ണ ലഭിക്കുക. അങ്ങനെയെങ്കിൽ രണ്ടിനും മധ്യത്തിൽ വളരുന്നവ രണ്ടുനേരവും നിഴലിലായിരിക്കുകയില്ലേ എന്നൊരു ചോദ്യമുണ്ട്. ഒലീവ് വളരുന്ന കുന്നുകളാണ് ഉദ്ദേശ്യം എന്നാണ് മറുപടി. കുന്നിന്റെ കിഴക്കെ ചെരിവിലോ പടിഞ്ഞാറെ ചെരിവിലോ അല്ലാതെ നിറുകയിൽ വളരുന്ന ഒലീവു മരങ്ങളെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. 2) പൗരസ്ത്യ ലോകത്തിനും പാശ്ചാത്യലോകത്തിനും മധ്യേ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഫലസ്ത്വീൻ-സിറിയൻ പ്രദേശത്ത് വളരുന്ന ഒലീവു മരം ആണുദ്ദേശ്യം. മേത്തരം വിള സമൃദ്ധമായി നൽകുന്നത് ഈ പ്രദേശത്തു വളരുന്ന ഒലീവു മരങ്ങളാണ്. 3) ഇവിടെ വിളക്കിനോട് ഉപമിക്കുന്നത് പ്രവാചകനെയും അദ്ദേഹം പ്രബോധനം ചെയ്യുന്ന ദൈവിക സന്ദേശത്തെയുമാണ്. അത് പാശ്ചാത്യ ദർശനമോ പൗരസ്ത്യ ദർശനമോ അല്ല. എല്ലാ നന്മകളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും മനുഷ്യർക്കാകമാനമുള്ളതുമായ സത്യസന്ദേശമാണ്. ഈ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ വ്യാഖ്യാനമാണ് കൂടുതൽ യുക്തമായി തോന്നുന്നത്. അല്ലാഹു സ്വയം പരിചയപ്പെടുത്താൻ അവതരിപ്പിച്ച ഈ ഉദാഹരണത്തിലെ ഓരോ ബിംബത്തിലും അഗാധമായ അർഥതലങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയ പൂർവസൂരികൾ ഏറെ വിസ്തരിച്ചു വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചില വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ വളരെ ദാർശനിക ഗഹനതയുള്ളതാണ്. ചിലത് ദുർഗ്രഹവും യൗഗിക(Mystic)വും. സാമാന്യ വായനയിൽ മനസ്സിൽ തെളിയുന്നതും സാധാരണ പഠിതാക്കൾക്ക് സുഗ്രാഹ്യവുമായ ഒരു വ്യാഖ്യാനം താഴെ സംഗ്രഹിക്കുന്നു:

പ്രതിഭാസങ്ങളെ പ്രത്യക്ഷീഭവിപ്പിക്കുന്നത് വെളിച്ചമാകുന്നു. വെളിച്ചത്തിന്റെ അഭാവം തമസ്സാണ്. തമസ്സ് ശൂന്യതയാണ്. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് ഗോചരമാകുമ്പോഴാണ് പ്രതിഭാസത്തിന്റെ അസ്തിത്വം സ്ഥാപിതമാകുന്നത്. ഇന്ദ്രിയാനുഭവമില്ലാത്തിടത്ത് ഒന്നുമില്ല. പ്രപഞ്ചത്തിൽ ദർശിക്കപ്പെടുന്നതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ വെളിച്ചമാകുന്നു. അവയെ ദൃശ്യവൽക്കരിക്കുന്ന മാധ്യമം മാത്രമല്ല വെളിച്ചം. അവയുടെ ഉണ്മ തന്നെ അല്ലാഹുവിന്റെ വെളിച്ചമാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് ഖുർആൻ പ്രാപഞ്ചിക പ്രതിഭാസങ്ങളെ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. പ്രതിഭാസങ്ങൾ ദൃഷ്ടാന്ത രൂപത്തിൽ പ്രസരിക്കുന്ന വെളിച്ചത്തിലേക്ക് കണ്ണു തുറക്കുന്നവർ ആ വെളിച്ചത്തിന്റെ പ്രഭവസ്ഥാനമായ വിളക്കിലേക്കടുക്കുന്നു. ആ വിളക്ക് ഒരു സ്ഫടികക്കൂട്ടിലാണിരിക്കുന്നത്. ഉജ്ജ്വലമായി വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്ന സ്ഫടികക്കൂട്ടിൽ. വിളക്കെരിയുന്നത് അനുഗൃഹീതമായ ഒലീവെണ്ണയിൽ. കുന്നിന്റെ പടിഞ്ഞാറെ ചെരിവിലോ കിഴക്കെ ചെരിവിലോ അല്ലാതെ പകൽ മുഴുവൻ സൂര്യപ്രകാശമേൽക്കാൻ പാകത്തിൽ ഉച്ചിയിൽ വളരുന്ന മേത്തരം ഒലീവു മരം ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന എണ്ണയാണത്. തീ കൊളുത്തിയില്ലെങ്കിലും സ്വയം പ്രകാശിക്കുമാറുള്ളതാണ് ആ എണ്ണ. അങ്ങനെ വിളക്കുമാടവും വിളക്കും വിളക്കിന്റെ എണ്ണയും സ്ഫടികകവചവുമെല്ലാം ഒന്നിനുമീതെ ഒന്നായി വെളിച്ചം ചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഈ പ്രകാശപ്രളയത്തെ ഭേദിച്ച് വിളക്കിന്റെ തിരിനാളത്തെ പ്രാപിക്കാൻ മനുഷ്യദൃഷ്ടിക്കാവില്ല. ഒരു പരിധിക്കപ്പുറമുള്ള പ്രകാശതീക്ഷ്ണത അവന്റെ കണ്ണഞ്ചിക്കുകയും അന്ധമാക്കുകയും ചെയ്യും. അതുപോലെ മനുഷ്യ ബോധത്തിന് താങ്ങാനാവാത്തതാണ് ദൈവസത്തയുടെ നേർക്കുനേരെയുള്ള അറിവ്. ദൈവസത്ത നേരിട്ടു വെളിവായാൽ അവൻ ബോധരഹിതനായിപ്പോകും. മൂസാ (അ) അല്ലാഹുവിന്റെ ദർശനം അപേക്ഷിച്ച സംഭവം സൂറഃ *അൽ അഅ്റാഫ്* 143-ാം സൂക്തം പറയുന്നുണ്ട്. നിനക്ക് എന്നെ കാണാൻ കഴിയില്ല എന്നായിരുന്നു അല്ലാഹുവിന്റെ മറുപടി. തുടർന്നു മുന്നിലുള്ള മലയിലേക്ക് നോക്കാൻ കൽപിച്ചു. അതു തൽസ്ഥാനത്തു തന്നെ നിലകൊള്ളുന്നുവെങ്കിൽ നിനക്ക് എന്നെ കാണാനാകുമെന്നും അറിയിച്ചു. അല്ലാഹു ആ മലയിൽ പ്രഭാവിതനായപ്പോൾ തന്നെ മല തകർന്നു തരിപ്പണമായി. മൂസാ (അ) ബോധംകെട്ടു വീണുപോയി. സാധാരണ മനുഷ്യർക്കു മാത്രമല്ല, പ്രവാചകന്മാർ പോലുള്ള പുണ്യാത്മാക്കൾക്കു പോലും ദൈവസത്തയുടെ നേരിട്ടുള്ള ദർശനം താങ്ങാനാവില്ല. മിഅ്റാജ് (ആകാശാരോഹണ) രാവിൽ അഭൗതിക ലോകത്ത് പര്യടനം നടത്തിയ മുഹമ്മദ് നബി(സ)യും അല്ലാഹുവിനെ നേരിൽ കാണുകയുണ്ടായില്ല. അതേപ്പറ്റി അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ, കണ്ണുകൾക്ക് കാണാനാവാത്ത വിധമുള്ള മഹാപ്രകാശമാണവനെന്നായിരുന്നു അവിടുത്തെ മറുപടി.

ഉയർന്ന വോൾട്ടേജിൽ കത്തുന്ന വൈദ്യുതി ദീപം പോലും നോക്കിയാൽ അതിന്റെ ചില്ലുകൂടു മാത്രമേ നാം കാണൂ. അതിനകത്തുള്ള ബൾബോ ബൾബിനകത്ത് എരിയുന്ന ഫിലമെന്റോ കാണാനാവില്ല. മനുഷ്യനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ദൈവം അവന്റെ തന്നെ വെളിച്ചത്തിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തിരി അതിന്റെ നാളത്തിലെന്നപോലെ. അതു പ്രസരിക്കുന്ന പ്രാപഞ്ചിക പ്രതിഭാസങ്ങളാകുന്ന വെളിച്ചത്താൽ മാത്രമേ നമുക്കവനെ കാണാനാകൂ. ഈ അദൃശ്യത അഭാവത്തിന്റേതോ അസാന്നിധ്യത്തിന്റേതോ അല്ല. അങ്ങനെയാണെന്ന് അൽപജ്ഞരും അവിവേകികളും ധരിക്കുന്നു. ദൈവത്തിന്റെ അദൃശ്യത അവന്റെ ഉറ്റ സാന്നിധ്യത്തിന്റേതും ഭാവസാന്ദ്രതയുടേതുമാകുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിൽ നിറഞ്ഞു കിടക്കുന്ന വെളിച്ചത്തോടു വെളിച്ചം-പ്രാപഞ്ചിക ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും വേദസന്ദേശങ്ങളും-കണ്ണുതുറന്നുകാണാൻ

ദൈവാനുഗ്രഹം സിദ്ധിച്ചവർ മാത്രം അതറിയുന്നു.

ദൈവത്തിന്റെ സത്താരൂപം മനുഷ്യന് സങ്കൽപ്പാതീതമാകുന്നു. ഗോചര വസ്തുക്കളോട് താരതമ്യം ചെയ്തേ മനുഷ്യന് എന്തും സങ്കൽപിക്കാനാവൂ. സൃഷ്ടികളിലൊന്നിനോടും ഒരു സാദൃശ്യവുമില്ലാത്തവനും എല്ലാറ്റിൽനിന്നും തികച്ചും ഭിന്നനുമാകുന്നു അല്ലാഹു. അവന്ന് രൂപം സങ്കൽപിക്കുന്നവർ സ്വന്തമായി ദൈവത്തെ സൃഷ്ടിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അങ്ങനെ ആളുകൾ സൃഷ്ടിച്ച് അവരവരുടെ ദൈവങ്ങളാണ് വിവിധ മത സമുദായങ്ങൾ പൂജിക്കുന്ന വിഗ്രഹങ്ങൾ. സ്രഷ്ടാവായ ദൈവത്തിനു രൂപം സങ്കൽപ്പിക്കുന്നവർ അതുവഴി സ്വന്തം ദൈവത്തിന്റെ സ്രഷ്ടാക്കളാവുകയും ബഹുദൈവാരാധനയിൽ (ശിർക്ക്) എത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ദൈവത്തിന്റെ വിഗ്രഹവൽക്കരണത്തെ ഇസ്‌ലാം കർശനമായി വിലക്കുന്നത്. ദൈവം എന്ന യാഥാർഥ്യം മനുഷ്യനെ ബോധിപ്പിക്കാൻ ഖുർആൻ സ്വീകരിക്കുന്ന മാധ്യമം ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. ദൈവത്തെ മാത്രമല്ല അജ്ഞേയ യാഥാർഥ്യങ്ങളെയെല്ലാം മനുഷ്യനെ പരിചയപ്പെടുത്താൻ അവയുമായി സാമ്യമുള്ള ഭൗതിക പ്രതിഭാസങ്ങളെ കുറിക്കാൻ മനുഷ്യഭാഷ ഉപയോഗിക്കുന്ന പദങ്ങളെ അവലംബിക്കുകയാണ് ഖുർആന്റെ രീതി. ദൈവത്തിന്റെ മുഖം, ദൈവത്തിന്റെ കരം, കാഴ്ച, കേൾവി തുടങ്ങിയ ഖുർആനിക പരാമർശങ്ങളെല്ലാം ഈ നിലയിലുള്ളതാണ്. അല്ലാഹു മനുഷ്യരെപ്പോലെ കൈകാലുകളും കണ്ണും കാതുമുള്ളവനാണ് എന്ന് അതിനർഥമില്ല. അതുപോലെ ദൈവം പ്രകാശരൂപനാണെന്നോ വിളക്കുപോലെ ഒരിടത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുവെന്നോ ഈ സൂക്തത്തിന് അർഥം കൽപിച്ചുകൂടാ. ദൈവം എന്ന അതിഭൗതികവും അജ്ഞേയവുമായ യാഥാർഥ്യവുമായി മനുഷ്യമനസ്സിനെ സംവദിപ്പിക്കുന്ന ഒരുദാഹരണം മാത്രമാണിത്. സൂക്തത്തിന്റെ തുടക്കത്തിലും ഒടുക്കത്തിലുമുള്ള ഉദാഹരണ പരാമർശം അക്കാര്യം സവിശേഷം അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ത്വാഹിർ ബിൻ ആശൂർ ഈ സൂക്തത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിങ്ങനെയാണ്: اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ എന്ന വാക്യം തുടർന്നുവരുന്ന വാക്യങ്ങൾക്കുള്ള ഒരാമുഖമാണ്. നിരവധി ആശയങ്ങളെയും അർഥങ്ങളെയും വഹിക്കുന്ന പദമാണ് نور . ആമുഖവാക്യത്തിലെ نور ആ പദത്തിന്റെ എല്ലാ അർഥങ്ങളെയും വഹിക്കുന്നു. അതായത് نور എന്നു പറയാവുന്ന-വിശേഷിച്ച് സത്യജ്ഞാനത്തിന്റെ ഉപാധികളും നിലനിൽക്കുന്ന പ്രമാണങ്ങളും ഇഹപരങ്ങളിലെ ശുഭപരിണതിക്കാധാരമായ സൽക്കർമങ്ങളിലേക്കുള്ള മാർഗദർശനങ്ങളും-എല്ലാം ഉളവാക്കുന്നത് അല്ലാഹുവാകുന്നു. സത്യവിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രമാണങ്ങൾ പറഞ്ഞു കൊടുക്കലും നന്മയിലേക്കുള്ള മാർഗദർശനവും അതിലുൾപ്പെടുന്നു.

മർത്യനെ നന്മയിലേക്കു മാർഗദർശനം ചെയ്യുന്ന വിധം സുജ്ഞാതമാകുന്നു. മലക്കുകളെ മാർഗദർശനം ചെയ്യുന്നത് നന്മയുടേതു മാത്രമായ പ്രകൃതിയിൽ അവരെ സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടാണ്. ചിലരെ സന്മാർഗവും ശരീഅത്തുകളും എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിലൂടെ. ചിലരെ യോഗ്യമായ മനസ്സുകളിൽ നന്മയുടെ ബോധമുദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും. അതാകുന്നു അവർക്കുള്ളതും അവരെ കൊണ്ടുള്ളതുമായ هدى -സന്മാർഗം.

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ -യിലെ نور -ൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ അർഥത്തിലുള്ളതാണ് مَثَلُ نُورِهِ എന്നതിലെ نور . ഈ വാക്യം 34-ാം സൂക്തത്തിലെ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ (തീർച്ചയായും നാം നിങ്ങൾക്ക് സുവ്യക്തമായ ധർമസൂക്തങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നു) എന്ന വാക്യത്തിന്റെ വിശദീകരണമാണ്. ദിവ്യബോധവും അതുവഴി ലഭിക്കുന്ന ഖുർആൻ സൂക്തങ്ങളും نور ആകുന്നു. قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ (തീർച്ചയായും അല്ലാഹുവിങ്കൽനിന്നുള്ള നൂറും തെളിഞ്ഞ വേദവും നിങ്ങൾക്ക് വന്നെത്തിയിരിക്കുന്നു) എന്ന് 5:15-ൽ പറയുന്നുണ്ടല്ലോ.

നൈസർഗികമായ സന്മാർഗബോധത്തെയാണ് വിളക്കുമാടം പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നത്. സുമനസ്സ്- قلب سليم -ആണ് വിളക്കുമാടം കൊണ്ട് ഉപമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്നാണ് ചിലർ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുള്ളത്. വിളക്കുമാടത്തിലുള്ള വിളക്ക് കൊണ്ട് നൈസർഗിക സന്മാർഗ ബോധത്തിന്റെ പ്രകാശനം ഉപമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വിളക്കിനെ ഖുർആനിന്റെ ഉപമയായി കാണുന്നവരുമുണ്ട്. ആത്മീയ-ധാർമിക മൂല്യങ്ങൾ എത്തിച്ചുതരുന്ന ഖുർആനും സുന്നത്തുമാകുന്ന ദിവ്യസന്ദേശം (وحی) ആണ് ഫലദായകമായ അനുഗൃഹീത വൃക്ഷം എന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നവരുമുണ്ട്. അതിൽനിന്ന് സന്മാർഗപ്രമാണങ്ങളും ന്യായങ്ങളും ഉൽപാദിതമാകുന്നു. അനുഗൃഹീത വൃക്ഷത്തിന്റെ മധ്യത്തിലുള്ള നിലകൊള്ളൽ ഇസ്‌ലാമിന്റെ സഹിഷ്ണുതയെയും ലാളിത്യത്തെയും അക്ലിഷ്ഠതയെയും സന്തുലിതത്വത്തെയും പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. അതിന്റെ നിത്യതയുടെയും സ്വയം നവീകരണക്ഷമതയുടെയും ഉപമയാണ് വിളക്കിന്റെ സ്ഥിരമായ കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കൽ. ഖുർആനിന്റെ വിശദീകരണമായി നബി (സ) സമൂഹത്തെ പഠിപ്പിച്ച സാമൂഹിക-സാംസ്കാരിക ക്രമങ്ങളും നിയമ വിധികളും പരിശുദ്ധമായ ഒലീവെണ്ണയോടുപമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഉൾക്കാഴ്ച നൽകുന്നതോടൊപ്പം അധ്യാപകന്റെ സമ്മർദം ആവശ്യമില്ലാത്ത വണ്ണം സുവ്യക്തവും സുഗ്രാഹ്യവും ക്ഷിപ്രലഭ്യവുമാണത്. വിളക്കിനെ കെടാതെ സൂക്ഷിക്കുകയും അതിന്റെ പ്രകാശം നാൾക്കുനാൾ വളർത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അദൃശ്യമായ സ്ഫടികക്കൂട് അല്ലാഹു ഖുർആനിന്

ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള രക്ഷാകവചമാണ്. إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ (തീർച്ചയായും നാമാകുന്നു ഈ ഉദ്ബോധനം അവതരിപ്പിച്ചത്. നാം തന്നെയാണ് അതിന്റെ സൂക്ഷിപ്പുകാരനും-15:9).

അനുഗൃഹീത മരത്തിന്റെ എണ്ണയിൽനിന്ന് കത്തിക്കപ്പെടുന്ന يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ എന്ന വാക്യം ദൈവികമാർഗ ദർശനം കാലാന്തരങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കാൻ പര്യാപ്തമാം വണ്ണം നിർധാരണം ചെയ്യുന്നതിന് ദീനീപണ്ഡിതന്മാർ ഇജ്തിഹാദ് (ഗവേഷണം) ചെയ്യേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതായി ബിൻ ആശൂർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. കാരണം, വൃക്ഷഫലത്തിൽനിന്നുള്ള എണ്ണയുൽപാദനം ആ ഫലം പിഴിഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഖുർആനിനെയും സുന്നത്തിനെയും സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഈ പിഴിഞ്ഞെടുക്കൽ നിർധാരണം- استنباط - ആകുന്നു. അല്ലാഹു പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഈവിധം വെളിച്ചത്തോടു വെളിച്ചം നിറച്ചിട്ടും അധിക ജനവും സന്മാർഗം കൈക്കൊള്ളാതെ അന്ധതയെ പുണരുന്നതിൽ അത്ഭുതപ്പെടേണ്ടതില്ല. അല്ലാഹു ഇഛിക്കുന്നവർ മാത്രമേ സന്മാർഗത്തിലേക്കു നയിക്കപ്പെടൂ. അല്ലാഹു മനുഷ്യപ്രകൃതിയിൽ മൗലികമായി നിവേശിപ്പിച്ച സത്യബോധത്തെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്നവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ സത്യവിശ്വാസം പ്രകാശിക്കുകയും ആ ബോധത്തെ ചവിട്ടിത്താഴ്ത്തിയവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ജഡികാസക്തികളുടെയും അവയെ പിന്തുണക്കുന്ന അന്ധവിശ്വാസങ്ങളുടെയും അനാചാരങ്ങളുടെയും ഇരുട്ട് നിറയുകയുമാണ് അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച നിയമം-സുന്നത്ത്. മൗലിക പ്രകൃതിയിൽനിന്നു വ്യതിചലിക്കാതിരിക്കുന്നതിനെയാണ് لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ (പാശ്ചാത്യമോ പൗരസ്ത്യമോ അല്ലാത്ത) എന്ന വാക്ക് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്ന് മൗലാനാ അമീൻ അഹ്സൻ ഇസ്‌ലാഹി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. രണ്ടു ദിശയിലേക്കും വ്യതിചലിക്കാത്ത സമൂഹമാണ് മധ്യമ സമുദായം- امّة وسط . ഏതെങ്കിലും ദിശയിലേക്ക് വ്യതിചലിച്ച് മുന്നേറുന്നവർക്ക് ഇസ്‌ലാമിനെ മനസ്സിലാക്കാനോ അതു സ്വീകരിക്കാനോ സൗഭാഗ്യം ലഭിക്കുന്നില്ല. ഇതാണ് يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ എന്ന വാക്യത്തിന്റെ സാരം.

وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ -യുടെ താൽപര്യമിതാണ്. ആളുകളെ ഉണർത്താനും അറിവു പകരാനുമാണ് അല്ലാഹു ഇത്തരം ഉദാഹരണങ്ങളവതരിപ്പിക്കുന്നത്. യാഥാർഥ്യങ്ങൾ തെളിഞ്ഞുകിട്ടാൻ ഏറ്റം ഉചിതവും ഫലപ്രദവുമായ ഉപാധിയാണ് ഉദാഹരണങ്ങൾ. ആളുകൾ സത്യവിശ്വാസത്തിന്റെ മൂല്യവും മഹത്വവും മനസ്സിലാക്കി അതുകൊണ്ട് സ്വന്തം മനസ്സിനെ പ്രകാശപൂരിതമാക്കാനാണ് അത് താൽപര്യപ്പെടുന്നത്. ജനം അതു പ്രയോജനമെടുത്തുന്നില്ലെങ്കിൽ അതവരുടെ ദൗർഭാഗ്യം മാത്രമാകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ വേണ്ടുക مشيئة എപ്പോഴും ജ്ഞാനത്തിലും യുക്തിയിലും അധിഷ്ഠിതമാകുന്നു. ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും അകവും പുറവും അവന് വ്യക്തമായി അറിയാം. وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ഈ സർവജ്ഞതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അവൻ ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും കർമഫലം നിശ്ചയിക്കുന്നത്; അല്ലാതെ അവർ സ്വയം ഉന്നയിക്കുന്ന അവകാശവാദങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കിയല്ല.

■